

Sygn. akt XV Ca 752/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny- Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Arleta Lewandowska

Sędzia SO Brygida Łagodzińska (spr.)

Sędzia SR del. Paweł Soliński

Protokolant: staż. Magdalena Piechowiak

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2015 roku w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego A. P. (1) działającego przez przedstawiciela ustawowego D. P. (1)

przeciwko P. J. (1)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 13 marca 2015 roku

sygn. akt IVRC 907/14

uchyla zaskarżony wyrok zaoczny w punktach 2 i 4 i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Brygida Łagodzińska Arleta Lewandowska Paweł Soliński

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym do Sądu Rejonowego w dniu 4 listopada 2014 r. małoletni powód A. P. (1) działający przez matkę D. P. (1) wniósł o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz małoletniego powoda wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 31 grudnia 2007 r. w sprawie o sygn. akt (...) z kwoty 900 zł miesięcznie do kwoty 2.500 zł miesięcznie, płatnych do rąk matki D. P. (1), do dnia 10-go każdego miesiąca z góry, poczynając od dnia 14 lutego 2013 r., wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Na rozprawach w dniach 6 lutego 2015 r., 6 marca 2015 r. i 13 marca 2015 r. nie stawił się pozwany wezwany prawidłowo w trybie podwójnego awizo. Pozwany nie złożył w sprawie żadnego pisma procesowego i nie zajął stanowiska w sprawie.

Na rozprawie w dniu 6 marca 2015 r. zgłosił się do sprawy pełnomocnik powoda (...) T. K. i wniósł o wydanie wyroku zaocznego oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa adwokackiego.

Wyrokiem z dnia 13 marca 2015 r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w punkcie 1. zasądził od pozwanego P. J. (1) na rzecz małoletniego powoda A. P. (1) podwyższone alimenty w kwocie po 1.350 zł miesięcznie, poczynając od dnia 4 listopada 2014r., płatne z góry do dnia dziesiątego każdego miesiąca do rąk matki małoletniego powoda D. P. (1), wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat i to w miejsce alimentów ostatnio orzeczonych w wyroku Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 31 grudnia 2007r. sygn. akt (...), w punkcie 2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił, w punkcie 3. kosztami postępowania obciążył pozwanego, to jest w zakresie części opłaty sądowej od pozwu w kwocie 270 zł, z której strona powodowa była ustawowo zwolniona i z tego tytułu nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu kwotę 270 zł, w punkcie 4. zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1.200 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie, w punkcie 5. wyrokowi w punkcie 1. nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę orzeczenia stanowiły następujące ustalenia fakt yczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji:

Małoletni A. P. (1) zd. C. urodzony dnia (...) w P., pochodzi z nieformalnego związku (...). Pozwany uznał dziecko przed Sądem w sprawie (...) o ustalenie ojcostwa i alimenty. Ostatnio obowiązek alimentacyjny pozwanego ustalony został w wyroku Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 31 grudnia 2007 r. w sprawie sygn. akt (...), a prawomocnego z dniem 13 maja 2008 r. na kwotę 900 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy ustalił, że w momencie wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Ś.. z dnia 31 grudnia 2007 r. w sprawie (...)i wydawania wyroku przez Sąd Odwoławczy Sąd Okręgowy w P. sytuacja życiowa i materialna stron przedstawiała się następująco: Małoletni powód A. C. liczył wówczas niespełna trzy lata, od września 2007 roku uczęszczał do niepublicznego przedszkola w P. (opłata za przedszkole wynosiła 314 zł), wcześniej od kwietnia 2007 roku uczęszczał do żłobka nr (...)w P. (opłata ok. 240 zł na miesiąc). Miesięczny koszt paliwa matka powoda określiła na kwotę 600 zł miesięcznie, jednak Sąd nie dał jej wiary w tym zakresie uznając, że zawyżyła te koszty, uznając, że konieczność dojazdów do P. spowodowana jest pracą matki powoda, więc koszty paliwa powinny być podzielone na połowę. Od kiedy powód zaczął chodzić do żłobka częściej chorował, co wiązało się z zakupem lekarstw oraz zapewnieniem opieki w czasie choroby w domu. Matka powoda podczas jego choroby musiała korzystać z pomocy opiekunki - babki powoda, za którą dodatkowo płaciła około 200 zł miesięcznie. Za wyżywienie powoda D. C. płaciła miesięcznie około 300 zł (obiady w słoikach - 100 zł, soki i herbatki - 100 zł, kaszki, owoce, warzywa, mleko modyfikowane -100 zł), nadto matka powoda ponosiła koszty związane z zakupem pieluch jednorazowych dla syna ok. 150 zł, zakupem odzieży w wysokości 50 zł miesięcznie, zakupem środków czystości w wysokości 50 zł miesięcznie oraz lekarstw, których koszt wynosi średniomiesięcznie 30 zł. D. C. ponosiła także inne wydatki związane z małoletnim powodem takie jak: opłaty za basen, plac zabaw, wizyty w(...) czy w stadninie koni, na co przeznaczala miesięcznie kwotę około 180 zł - wliczając w to dojazd. A. C. uczęszczał również na lekcje z języka angielskiego w przedszkolu, za które jego matka płaciła kwotę 20 zł miesięcznie. Matka powoda - D. C. miała wówczas 27 lat, ukończyła (...), zdobywając licencjat (...), od października 2006 r. rozpoczęła uzupełniające studia magisterskie w trybie zaocznym na (...)w P. na kierunku zarządzanie i marketing. Czesne wynosiło 600 zł miesięcznie. W czasie roku akademickiego 2006/2007 r. D. C. otrzymywała stypendium socjalne w kwocie 250 zł miesięcznie. Od stycznia 2007 r. D. C. pracowała jako asystentka w (...) w (...) w P. na podstawie umowy o pracę w celu zastępstwa pracownika na czas jego nieusprawiedliwionej nieobecności i z tego tytułu miesięcznie otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 3.000 zł brutto, około 2.000 zł netto. Umowę zawarto na okres od 11.01.2007 r. do 31.12.2007 r. Przed zawarciem umowy o pracę D. C. pracowała w (...) na podstawie umowy o świadczenie usług zawartej na okres od dnia 5.01.2007 r. do dnia 31.01.2007 r. Rozliczając się z Urzędem Skarbowym D. C. w roku 2006 wykazała dochód w kwocie 2.895,69zł. Małoletni powód mieszkał wówczas z matką i jej rodzicami w trzypokojowym mieszkaniu lokatorskim w Ś. W.. Rodzice D. C. pomimo rozwodu zamieszkiwali razem i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe z córką i jej synem. Głównym najemcą tego lokalu był dziadek powoda. Czynnosc za ten lokal wynosił wówczas 400 zł miesięcznie, opłaty eksploatacyjne 300 zł na miesiąc. Matka powoda partycypowała w tych kosztach przekazując rodzicom 300 zł tytułem czynszu. E. C. nie partycypowała w kosztach za mieszkanie. D. C. zameldowała się na pobyt czasowy w P. na

okres od dnia 26 marca 2007 r. do dnia 1 września 2007 r. Dziadek powoda pracował i z tego tytułu osiąga dochód w wysokości około 1.200 zł miesięcznie. Babcia powoda - E. C., z zawodu nauczyciel - polonista, nie pracowała zawodowo od ośmiu lat, chorowała na guza piersi, jeździła na rutynowe badania do (...)w P., pozostawała na utrzymaniu byłego męża i córki D.. E. C. opiekowała się powodem, gdy jego matka podjęła pracę i dziecko nie chodziło do żłobka, za co D. C. płaciła jej, poza tym babcia powoda zajmowała się wnukiem odpłatnie, gdy zaczął uczęszczać do żłobka i powodu choroby pozostawał w domu lub czasie weekendów gdy D. C. jeździła na uczelnię. Ponadto matka powoda zatrudniała czasami opiekunkę do dziecka, której płaciła 3 złote za godzinę. D. C. korzystała wówczas z pożyczek od rodziny i przyjaciół. Zaciągnęła również kredyt w (...) na kwotę 4.000 zł. Matka powoda korzystała również z kredytu odnawialnego na koncie osobistym do kwoty 5.000 zł. D. C. zaciągnęła u ojca pożyczkę w kwocie 2.500 zł na opłatę czesnego za studia, nie zawierała z ojcem umowy pożyczki na piśmie. Pozwany utrzymywał podczas ostatniej sprawy alimentacyjnej nieregularne kontakty z synem, odwiedzał go zazwyczaj w czasie weekendów. Pozwany i matka powoda nie konsultowali ze sobą kwestii związanych z dzieckiem oraz jego utrzymaniem na przykład: matka powoda nie poinformowała pozwanego o zapisaniu dziecka do przedszkola w P., pozwany nie konsultował z D. C. zakupu odzieży zimowej dla syna za kwotę 240 zł, który to zakup odliczył od kwoty alimentów na syna za jeden miesiąc. Pozwany przekazywał D. C. poza alimentami od stycznia do października 2006 r. dodatkowe kwoty, nazywając to "zasileniem konta", które matka powoda traktowała jako pomoc finansowa przeznaczoną dla niej, a nie dla dziecka. Pozwany przekazał matce powoda kwotę 350 zł w miesiącu czerwcu 2006 roku na fotelik. Pozwany P. J. (1) podczas sprawy alimentacyjnej w 2006 r. był zatrudniony w (...)na stanowisku (...) i zarabiał około 5.000 zł netto, a podczas ostatniej sprawy alimentacyjnej prowadził działalność gospodarczą, zajmował się doradztwem z zakresu (...). W kwietniu 2007 r. pozwany swój miesięczny dochód z tego tytułu określał na kwotę około 3.800 zł. Działalność gospodarczą pozwanego w roku 2007 nie przynosiła strat. Z deklaracji podatkowej (...)wynika, iż w miesiącu marcu 2007 r. P. J. (1) uzyskał dochód w wysokości 22.000,52 zł. Pozwany uzyskiwał również dochód w postaci wynagrodzenia w kwocie 9.000 zł miesięcznie za doradztwo na podstawie umowy o doradztwo podpisanej ze spółką (...) w dniu 1 czerwca 2006 r. na czas nieokreślony. Przedmiotowa kwota miała być powiększana o kwotę podatku VAT w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów. Pozwanemu zgodnie z przedmiotową umową miały być również zwracane wszelkie koszty i wydatki, jakie P. J. (1) ponosił w związku z realizacją wyżej wspomnianej umowy. Umowa o doradztwo dostała rozwiązana za porozumieniem stron w czerwcu 2007 r. ponieważ pozwany wykonał projekt dotyczący restrukturyzacji polegający m.in na wdrożeniu opłaty paliwowej. Pozwany mieszkał wówczas w W. w swoim mieszkaniu o powierzchni 36 m2, które było siedzibą jego firmy. Miesięczne wydatki związane z eksploatacją mieszkania wynosiły 225 zł, na co składała się połowa opłat za czynsz za mieszkanie w wysokości 175 zł oraz za energię elektryczną i gaz w wysokości 50 zł. Na swoje utrzymanie pozwany wydawał wówczas miesięcznie kwotę około 1.720 zł, na co składały się następujące wydatki: wyżywienie, środki czystości, środki do prania, fryzjer, lekarstwa, wizyty lekarskie, pralnia oraz zakup garderoby itp. Nadto P. J. (1) ponosi wydatki związane z eksploatacją mieszkania w wysokości 225 zł, na co składa się połowa opłat za czynsz za mieszkanie w wysokości 175 zł oraz za energię elektryczną i gaz w wysokości 50 zł. Pozwany do kwietnia 2007 r. wspomagał finansowo matkę rencistkę przekazując jej 200 zł miesięcznie oraz finansując zakup lekarstw. Matka pozwanego otrzymywała świadczenie rentowe w kwocie 1.200 zł miesięcznie. Jednak w czasie sprawy alimentacyjnej pozwany nie wspomagał finansowo matki. Pozwany poszukiwał wówczas pracy, wysłał około 15 cv zgłaszając się na kierownicze stanowiska do firm : W., D. w Ś. L. na U., S.w W. i innych. P. J. (1) korzystał z motoru marki S., na podstawie umowy leasingu z dnia 8.10.2005 r., zgodnie z którą płacił comiesięczne raty leasingowe w kwocie 627,13 zł netto przez 24 miesiące. W związku z korzystaniem z motocykla pozwany nabywał odzież motocyklową i akcesoria motocyklowe, a także serwisował motor i naprawiał go. W szczególności pozwany np. w lutym 2007r. kupił podnośnik motocyklowy za 198 zł, pokrowiec motocyklowy za 79 zł, sprężyny do zawieszenia 454,89 zł, w czerwcu 2006 r. kask za 401,64 zł, kurtkę i rękawice za 900 zł, spodnie za 530 zł, komplet ślizgów bocznych za 300 zł, w kwietniu 2006 r. bagażnik górny i stelaż na kufer górny za łączną kwotę 843,79 zł, w październiku 2005 r. buty na motor, kask, rękawice i pokrowiec na kask za łączną kwotę 1.199 zł. W grudniu 2006 r. na przegląd motoru zapłacił 2.059,22 zł. Pozwany podczas współpracy z (...)posiadał służbowy komputer - laptopa oraz użytkował samochód marki C. (...) od maja 2006 r. do maja 2007 r. Wedle pisma sporządzonego przez P. B. przedmiotowy samochód służył P. J. (1) do celów służbowych i prywatnych, wykorzystywał go do przyjazdów do syna A.. Koszty paliwa i inne koszty związane z korzystaniem z pojazdu pokrywał (...), pozwany nie był obciążony kosztami związanymi z użytkowaniem auta. Pozwany zdał samochód, podpisując w dniu 30 maja 2007 r. protokół odbiorczy. P. J. (1) nabył

w dniu 21 czerwca 2007 r. motorower ze środków pożyczonych, ponadto zakupił laptopa wraz z torbą i akcesoriami komputerowymi za łączną kwotę 4.000 zł. Środki na zakup pozwany pozyskał z kredytu i z tego tytułu płaci miesięcznie raty w wysokości 220 zł. P. J. (1) zakupił ponadto do swego biura w K. - mieszczącego się w mieszkaniu jego matki - komputer stacjonarny, z którego obecnie korzysta jego matka. P. J. (1) posiadał zaległości wobec Skarbu Państwa wynikające z niepłacenia podatków: od towarów i usług (...) w kwocie 1.715 zł termin płatności 25 marca 2007 r., w marcu 2007 r. w kwocie 1.708 zł termin płatności do 25 kwietnia 2007 r. oraz podatku dochodowego od osób fizycznych (...) w łącznej wysokości 7.786,50 zł. W związku z tymi zaległościami wszczęto przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne. Pozwany złożył w Sądzie w Warszawie powództwo przeciwegzekucyjne. Pozwany korzystał z kredytu odnawialnego na koncie osobistym w wysokości 25.000 zł, a także pożyczał pieniądze od znajomych. Pozwany w kwietniu 2006 r. ubezpieczył się, wykupując polisę ubezpieczeniową na życie, w której jako uposażonego wskazał swojego brata P. J. (2). Suma ubezpieczenia to 190.000 zł, składka comiesięczna wynosiła 183,34 zł. Pozwany zawarł umowę ubezpieczenia na życie syna A. C., koniec okresu ubezpieczenia przypada na 2031 rok. Miesięczna składka z tytułu tej polisy wynosiła 500 zł. Ubezpieczonym jest małoletni powód, a uposażonym P. J. (1). Podczas ostatniej sprawy alimentacyjnej w Internecie zamieszczono oferty pracy w W. dla: dyrektora ds. logistyki, kierownik ds. logistyki, koordynatora ds. transportu kurierskiego, zastępcy dyrektora w departamencie logistyki i administracji w (...) w W., kierownika produkcji i logistyki i inne. Powiatowy Urząd Pracy w W. dysponował ofertami pracy dla ekonomisty z wykształceniem wyższym za wynagrodzeniem od 1.800 zł do 2.500 zł brutto oraz dla osób ze średnim wykształceniem za wynagrodzeniem od 1.100 zł do 2.600 zł brutto. Powiatowy Urząd Pracy w P. dysponował ofertami pracy dla mężczyzn w zawodzie mgr ekonomii za wynagrodzeniem od 1.300 zł brutto do 3.000 zł brutto jako referent ds. księgowości, przedstawiciel handlowy, pracownik biurowy. Pomędzy stronami toczyła się jeszcze jedna sprawa o podwyższenie alimentów, pod sygn. akt (...) Wyrokiem z dnia 19.03.2009r., prawomocnym z dniem 25.09.2009r. Sąd Rejonowy oddalił to powództwo, gdzie D. P. (1) (wtedy C.) wniosła o podwyższenie alimentów na rzecz syna do kwoty do 1.500 zł. W latach 2008/2009 pozwany prowadził własną działalność gospodarczą w zakresie doradztwa logistycznego zarabiał około 5.000 zł, mieszkał nadal w W. w swoim lokalu, gdzie opłaty wynosiły ok. 500 zł, wydawał na własne utrzymanie około 1.720 zł. Pozwany był wówczas zadłużony w ZUS oraz Urzędzie Skarbowym na kwotę 63.500 zł i raty do spłaty z tego tytułu wynosiły po 5.000 zł miesięcznie. Miał pożyczki u brata i konkubiny na kwotę 10.000 zł. Nie miał kontaktu z małoletnim synem. Sąd Odwoławczy ocenił możliwości zarobkowe P. J. (1) na poziomie 6.400 zł. Natomiast w powyższej sprawie możliwości zarobkowe D. P. (1) (C.) oceniono na poziomie 2.250 zł, a wysokość kosztów utrzymania dziecka A. P. (1) (wówczas C.) na kwotę 2.060 zł. Matka powoda była w związku z partnerem, który z nią nie mieszkał, ale jej pomagał finansowo. W tamtym okresie D. P. (1) już mieszkała w P. w wynajętym lokalu, małoletni uczęszczał do przedszkola za czesne 326 zł plus opłaty z tym związane 128,25 zł. W sprawie prowadzonej pod sygn. akt (...), sytuacja życiowa i materialna stron przedstawia się następująco: Małoletni powód A. P. (1) w kwietniu bieżącego roku skończy 10 lat, oświadczeniem złożonym przed Kierownikiem USC w Ś. W 2010r. zmieniono mu nazwisko na P., ówczesnego męża D. P. (1). Powód mieszka obecnie z matką D. P. (1) i przyrodnim bratem B. P. w wynajętym dwupokojowym mieszkaniu położonym w P. na Os. (...) o powierzchni ok. 45 m². Miesięczny koszt utrzymania tego mieszkania wynosi około 1.460 zł, w szczególności czynsz najmu 650 zł, czynsz do spółdzielni 602 zł, prąd średnio około 72,50 zł, gaz średnio 12,50 zł, TV i Internet 123 zł. Małoletni A. uczęszcza obecnie do IV klasy Sportowej Szkoły Podstawowej nr (...) w P.. W związku ze szkołą małoletniego jego matka ponosi następujące koszty: klasowe 10 zł, ksero 6 zł, L., komitet, ubezpieczenie 8,33 zł (całość kosztów 106 zł podzielona na 12 miesięcy), podręczniki ok. 45 zł (całość kosztów ok. 632 zł wraz z fletem), wyprawka ok. 16,60 zł (ok. 200 zł całość kosztów podzielona na 12 miesięcy). Małoletni w związku z profilem szkoły uczęszcza na basen, którego miesięczny koszt to 110 zł, oraz na tenis stołowy, a koszt tych zajęć to 40 zł miesięcznie. Małoletni powód ma zdiagnozowaną nadpobudliwość psycho-ruchową (...), zachowania opozycyjno-buntownicze oraz zaburzenia natury neurologicznej. Zaburzenia dziecka objawiają się m.in. autoagresją, agresją wobec innych oraz nieadekwatnymi zachowaniami. D. P. (1) jest w stałym kontakcie z pedagogiem i psychologiem szkolnym. Ponadto chłopiec jest pod opieką Poradni P.-Pedagogicznej oraz lekarza neurologa dziecięcego. Chłopiec wymaga stałej terapii psychologicznej oraz podjęcia leczenia pod opieką lekarza psychiatrii dziecięcego, w tym terapii farmakologicznej. Obecnie matka zapewniła mu specjalistyczną opiekę w Poradni (...), nie leczy dziecka prywatnie i nie ponosi z tego tytułu żadnych kosztów. Oprócz problemów psychologicznych powoda jego matka nie wykazała, aby chorowało na coś przewlekłe, zatem średni koszt leków i witamin dla dziecka w wieku powoda to około 30 zł miesięcznie. Pozostałe miesięczne

wydatki matki na małoletniego kształtują się obecnie następująco: wyżywienie około 370 zł plus obiady w szkole średnio około 140 zł, środki czystości 35 zł, kosmetyki 30 zł, odzież i obuwie 145 zł, telefon kom. 33 zł, rozrywka 25 zł. Małoletni był z matką na wakacjach nad morzem, oraz uczęszczał na półkolonie, miesięczny koszt związany z zapewnieniem dziecku wypoczynku letniego wyniósł około 200 zł. Matka powoda D. P. (1) jest obecnie rozwiedziona i oprócz powoda wychowuje drugiego syna obecnie 4 letniego B. P. pochodzącego ze związku małżeńskiego. D. P. (1) pracowała w latach 2007-2008 w firmie (...) i zarabiała około 2.000 zł netto miesięcznie. W czerwcu 2008 r. straciła pracę, gdyż upłynął okres umowy o pracę, na który była zawarta. W kwietniu 2008r. dostała z firmy (...) premię w kwocie 5.000 zł. W dniu 15 czerwca 2008r. matka powoda doznała urazu ręki i przez 3 miesiące otrzymywała z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zasiłek w kwocie 1.700 zł, a następnie w październiku 2008r. zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy i uzyskała status osoby bezrobotnej z prawem do zasiłku w kwocie 492 zł. Matka powoda pracowała na stanowisku sekretarki w firmie (...) (...) S.A., a jej wynagrodzenie wynosiło 2.000 zł netto miesięcznie. Po urodzeniu w dniu (...) syna B. przebywała na urlopie macierzyńskim, a następnie wychowawczym. Z dniem 30 kwietnia 2014 r. (...) (...) S.A. rozwiązało z D. P. (1) umowę o pracę z przyczyn leżących po stronie pracodawcy. Od dnia 1 kwietnia do dnia 26 października 2014 r. D. P. (2) przebywała na zasiłku chorobowym, który otrzymywała w wysokości od 1.372 zł do 1.637 zł netto miesięcznie. Od dnia 27 października 2014 r. do dnia 25 marca 2015 r. matka powoda w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy otrzymuje świadczenie rehabilitacyjne w wysokości początkowo 90% podstawy wymiaru - ok. 1.400 zł miesięcznie, a obecnie 75% wysokości wymiaru - ok. 1.100 zł miesięcznie. D. P. (1) ma zdiagnozowaną zaawansowaną dyskopatię na odcinku szyjnym i lędźwiowym kręgosłupa, z licznymi zmianami zwyrodnieniowymi, oraz niewydolność żylną w kończynie dolnej prawej. D. P. (1) na leki związane z jej schorzeniami wydaje miesięcznie około 250 zł, nie opłaca rehabilitacji, gdyż korzysta z zapewnionej w ramach NFZ. Obecnie D. P. (1) przebywa na leczeniu sanatoryjnym. Jak wynika z zeznania podatkowego dochód D. P. (1) w 2012r. wyniósł 17.965,12 zł, a w 2011 r. wskazana uzyskała dochód w wysokości 57.191,31 zł. D. P. (1) otrzymuje na młodszego syna od byłego męża alimenty w kwocie 600 zł miesięcznie, ponadto wspiera on ją finansowo w kwocie przewyższającej zasądzoną rentę alimentacyjną. W utrzymaniu siebie i małoletnich dzieci, w tym powoda pomaga D. P. (1) ojciec L. C. pożyczając jej miesięcznie następujące kwoty: wrzesień 2014 r. - 2.000 zł, październik 2014 r. - 2.700 zł, listopada 2014 r. 2.100 zł, grudzień 2014 r. 1.900 zł, styczeń 2015 r. 1.100 zł. Pozwany P. J. (1) jak wynika ze sprawy o sygn. akt IV RC 1627/08 w roku 2008-2009 nadal mieszkał w mieszkaniu własnościowym w W., za które opłaty miesięczne wynosiły 500 zł. Miesięczny koszt utrzymania pozwanego oceniał wówczas na kwotę 1.720 zł. Małoletni powód jest jego jedynym dzieckiem. Oprócz alimentów w kwocie 900 zł P. J. (1) opłacał synowi polisę ubezpieczeniową w kwocie 550 zł miesięcznie, która ma na celu umożliwienie startu życiowego. Pozwany pomagał wówczas finansowo matce kwotą 200 zł miesięcznie. W dniu 31 marca 2009 r. kończył się kontrakt pozwanego z firmą (...) S.A. Oceniając możliwości zarobkowe pozwanego P. J. (1) Sąd Okręgowy w P. jako Sąd II Instancji w sprawie IV RC (...) uznał, iż zasadne jest ich ustalenie na poziomie ok. 6.400 zł miesięcznie. Z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w 2008 r. wynikało bowiem, iż w roku 2008 r. pozwany osiągnął dochód w wysokości 76.496,42 zł, co daje wskazaną wyżej kwotę. Sąd Okręgowy podkreślił, iż bez znaczenia był fakt, czy pozwany w rzeczywistości świadczył pracę na rzecz firmy (...) S.A. w W., gdyż biorąc pod uwagę wykształcenie i doświadczenie zawodowe P. J. (1) uznał, iż dysponuje on możliwością uzyskania miesięcznego wynagrodzenia na wskazanym powyżej poziomie, niezależnie od sposobu wykonywania pracy i faktycznego pracodawcy. Aktualnie, jak wynika z zaświadczenia z dnia 29 stycznia 2015 r. firma (...) współpracuje na podstawie umowy świadczenia usług z dnia 4.01.2010r. z P. J. (1) prowadząc działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w (...)-(...) W., ul.(...) wpisaną do Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta K. pod nr. (...). Umowa dotyczy usług doradztwa w obszarze zarządzania projektami informatycznymi, zawarta jest na czas nieokreślony, z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 13.900 zł netto powiększonym o należny podatek VAT. Umowa przewiduje zlecenie przez (...) SA firmie (...) usług dodatkowych za dodatkowym, każdorazowo ustalonym przez strony wynagrodzeniem. Firma (...) w styczniu 2014 r. przekazała na konto pozwanego kwotę 33.157 zł, w lutym 2014 r kwotę 16.060 zł, w marcu 2014r. kwotę 16.060 zł, w kwietniu 2014 r. kwotę 16.060 zł, w maju 2014 r. kwotę 16.060 zł, w czerwcu 2014 r. kwotę 49.217 zł, sierpniu 2014 r. kwotę 16.060 zł, we wrześniu 2014 r. kwotę 16.290 zł, w październiku 2014 r. 32.120 zł, w listopadzie 2014 r. 9.048,50 zł, w grudniu 2014 r. kwotę 24.608 zł, a w styczniu 2015 r. kwotę 16.060 zł. Stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów urzędowych i prywatnych, jak również zeznań przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda D. P. (1). Sąd Rejonowy uznał, że dokumenty te pozwoliły

na ustalenie stanu rodzinnego oraz majątkowego stron, a także zakresu ich uzasadnionych potrzeb i wydatków życiowych, nadto szczególnie możliwości finansowych pozwanego. Sąd wyjaśnił, że w pewnym zakresie ustalenia Sądu oparte zostały na zasadach doświadczenia życiowego. Zgodnie z utrwalonym poglądem ustalenia Sądu dotyczące sytuacji materialnej stron, jeżeli nie odbiega ona od standardowej, mogą zostać poczynione w oparciu o same zasady doświadczenia życiowego (podobnie: orz. SN z dnia 29 listopada 1949 roku, Wa.C. 167/49, NP 1951 r., nr 2, s. 52). Zasadę tę Sąd zastosował uzupełniając dla określenia potrzeb i wydatków stron, a w szczególności podstawowych potrzeb życiowych, stałych opłat i innych kosztów, których wysokość można oszacować bez konieczności odwoływania się do dowodów z dokumentów, mając na względzie powszechnie wiadome, obowiązujące ceny usług i towarów. Sąd w zakresie przedstawionym w powyższym stanie faktycznym dał wiarę zeznaniom przedstawiciela ustawowego małoletniego powoda D. P. (1), albowiem jej zeznania w tej części były spójne i rzeczowe, według oceny Sądu wskazana zeznawała spontanicznie, zgodnie z posiadaną wiedzą na temat sytuacji życiowej i materialnej swojej i dziecka, a jej zeznania znalazły potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym sprawy. Sąd odmówił natomiast przymiotu wiary zeznaniom D. P. (1) w tej części, która dotyczyła jej twierdzeń, jakoby zapewniła synowi prywatną terapię psychologiczną i uczęszczała z nim raz w tygodniu na sesje do psychologa. Przede wszystkim należy wskazać, że D. P. (1) nie udowodniła powyższego, albowiem na potwierdzenie swoich twierdzeń nie przedstawiła żadnych dowodów, które wskazywałyby u jakiego psychologa, w jakiej prywatnej poradni odbywa się terapia, nie przedstawiała również żadnych rachunków, czy paragonów potwierdzających poniesione w tym zakresie koszty. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części. Sąd wyjaśnił, że podstawę prawną w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 138 k.r.o. w związku z art. 135 k.r.o. Sąd I instancji dodał, że rozstrzygając w kwestii żądania pozwu objętego niniejszym postępowaniem, Sąd miał na względzie przede wszystkim dobro uprawnionego do alimentacji A. P. (3) w komparacji z zakresem obowiązku alimentacyjnego pozwanego P. J. (1) oraz jego możliwościami zarobkowymi i majątkowymi. Sąd zważył, że badaniu w niniejszym postępowaniu podlegał zatem okres od momentu ostatniego ustalenia alimentów (koniec 2007 r.) do chwili wyrokowania niniejszym postępowaniu (art. 316 k.p.c.). Badając sytuację materialną stron w wyżej wymienionym okresie, Sąd w pierwszym rzędzie oceniał wobec tego, czy i w jaki sposób wzrosły w tym czasie usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda, a następnie jak zmieniła się sytuacja materialna jego rodziców i tego dziecka. Na podstawie opisanego powyżej stanu faktycznego Sąd stwierdził, iż od tego czasu sytuacja życiowa i materialna każdej ze stron, uległa zmianie, głównie w zakresie możliwości zarobkowych pozwanego oraz zwiększenia się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego i to w takim stopniu, że powództwo o podwyższenie alimentów co do samej zasady uznać należy za uzasadnione, w zakresie wskazanym w wyroku. Sąd ocenił w świetle przedstawionych powyżej okoliczności oraz zasad doświadczenia życiowego i zawodowego, iż usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniego A. P. (1) w oparciu o zeznania jego matki i złożone dokumenty, a przede wszystkim zasady doświadczenia życiowego, w kontekście sytuacji jego rodziców i przy uwzględnieniu kosztów utrzymania mieszkania, przypadających na małoletniego zdaniem Sądu mieszczą się w chwili obecnej w kwocie około 1.740 zł miesięcznie przy uwzględnieniu jego potrzeb mieszkaniowych, z tytułu uczęszczania do szkoły, wyżywienia, odzieży, środków czystości, kosztów leczenia, wakacji, rozrywki oraz zabawek, telefonu komórkowego i zajęć dodatkowych. Powyższe wyliczenia wynikają z zakresu wydatków na powoda i ich kosztów przedstawionych już powyżej w stanie faktycznym. Sąd do kosztów utrzymania małoletniego powoda nie doliczył kosztów prywatnej terapii psychologicznej, bowiem jak już wyżej wskazano w ocenie dowodów matka powoda w żaden sposób nie wykazała, że małoletni został przez nią zapisany na terapię, oraz jakie w rzeczywistości koszty z tego tytułu ponosi. Sąd nie zaprzecza okoliczności, że małoletni wymaga opieki psychologa, jednak D. P. (1) złożyła jedynie orzeczenia i zaświadczenia z poradni państwowych i bezpłatnych, co tym bardziej potwierdza fakt, że obecnie matka powoda nie ponosi tak dużych kosztów związanych z leczeniem małoletniego A.. Tak wysokich kosztów leczenia Sąd na podstawie doświadczenia życiowego nie mógł uwzględnić, celem jego weryfikacji powinny być złożone dowody w postaci dokumentów - rachunków, czy paragonów, które wystawiane są obecnie przez każdą poradnię, czy nawet psychologa. Sąd podkreślił, że rozpiętość cen terapii w P. jest bardzo różna. Uwzględnione powyżej wydatki czynione na małoletniego A. P. (1) są w ocenie Sądu Rejonowego wydatkami podstawowymi i w pełni usprawiedliwionymi wiekiem, etapem edukacji, stanem zdrowia i rozwoju powoda i tym samym niezbędnymi dla jego prawidłowego dalszego rozwoju i bieżącego życia. Ich zakres jest również uzasadniony w świetle zasad doświadczenia życiowego i zawodowego Sądu. Jeśli chodzi o koszty związane z zaspokajaniem potrzeb małoletniego powoda, to wynikały one głównie z dokumentów przedstawionych przez stronę powodową, a także powszechnie

znanych cen żywności, cen usług, również w świetle zasad doświadczenia życiowego Sąd uznał zasadności i wysokości tych wydatków w wysokości wskazanej w stanie faktycznym. Powyższe w połączeniu z okolicznością, że od czasu ostatniego ustalania alimentów na powoda minął okres ponad siedmiu lat, podczas którego nastąpił jego intensywny rozwój fizyczny i psychiczny, dało podstawę do jednoznacznego stwierdzenia, że koszt usprawiedliwionego utrzymania powoda (wyliczony powyżej) wzrósł w sposób uzasadniający podwyższenie renty alimentacyjnej. Przechodząc do analizy możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego P. J. (1) Sąd Rejonowy uznał, że aktualnie pozwalają one nałożenie na potrzeby jedynego dziecka w kwocie po 1.350 zł miesięcznie. Podkreślić należy, iż znacznie zwiększyły się jego zarobki, pozwany nadal prowadzi działalność gospodarczą, nadto ma stałe i stabilne źródło dochodu - umowę o współpracę dotyczącą usług doradztwa w obszarze zarządzania projektami informatycznymi zawartą z firmą (...) na czas nieokreślony, a jego miesięczne wynagrodzenie wynosi w zależności od miesiąca od 13.900 zł netto, czyli 16.060 zł brutto do nawet 33.000 zł brutto miesięcznie. Zatem pozwanego niewątpliwie stać, aby partycypować w kosztach utrzymania syna w ponad 75%. Na podstawie zabranego materiału dowodowego sprawy Sąd Rejonowy stwierdził, że sytuacja życiowa matki powoda D. P. (1) również uległa zmianom od momentu, gdy Sąd Rejonowy w Ś.orzekał o wysokości renty alimentacyjnej. D. P. (1) oprócz powoda ma na utrzymaniu jeszcze młodszego syna pochodzącego ze związku małżeńskiego, na którego ma zasądzone alimenty w wysokości 600 zł. Sąd Rejonowy podkreślił, że obowiązek alimentacyjny spoczywa na obojgu rodzicach. D. P. (1) przebywa na zasilku rehabilitacyjnym, ponieważ istnieją w jej przypadku rokowania odzyskania zdolności do pracy. Obecnie otrzymuje zasiłek w wysokości 1.100 zł miesięcznie. Podkreślenia wymaga, że D. P. (1) na moment wyrokowania jest na zasilku, po którym powinna podjąć pracę. W chwili obecnej nie można Sąd nie może przyjąć, że matka powoda zostanie uznana za niezdolną do pracy i otrzyma rentę, bowiem zgodnie zobowiązującymi przepisami zasiłek otrzymują osoby co do których rokowania odnośnie ich stanu zdrowia są dobre i po zakończeniu zasilku mogą wrócić do pracy. Tak też Sąd musiał przyjąć odnośnie sytuacji D. P. (1), bowiem innego stanu faktycznego nie miał, przy czym nie miał również podstaw do przedłużania postępowania, tym bardziej że strona powodowa nie złożyła żadnych wniosków dowodowych w zakresie możliwości zarobkowych matki powoda, w szczególności rozwiązania kwestii związanych z uzyskaniem przez nią renty. W rezultacie, dokonując oceny w trybie art. 233 k.p.c., Sąd doszedł do wniosku, iż mając na uwadze, że D. zarabiała około 2.000 zł miesięcznie, a obecnie jej świadczenie wynosi 1.100 zł, zatem posiada odpowiednie możliwości zarobkowe do finansowania potrzeb syna w niecałych 25%. Sąd oczywiście uwzględnił okoliczność, iż D. P. (1) realizuje swój obowiązek alimentacyjny również poprzez osobiste starania o wychowanie małoletniego A. - przepis art. 135 § 2 k.r.o. W konsekwencji Sąd, mając na uwadze możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego, które wzrosły znacząco od ostatniego orzeczenia o alimentach, uwzględniając także jego usprawiedliwioną część wydatków związaną z własnym utrzymaniem, uznał, że pozwany jest w stanie płacić alimenty w wysokości po 1.350 zł miesięcznie na rzecz małoletniego powoda A. P. (3), a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Sąd zasądził alimenty począwszy od dnia wniesienia pozwu, bowiem uznał, iż w dniu 4 listopada 2014 r. w momencie wniesienia pozwu pozwany miał wysokie możliwości zarobkowe, a po stronie powoda zaszły istotne zmiany w jego kosztach utrzymania, zważywszy też na upływ czasu od ostatniego orzekania o alimentach (8 lat). O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanego, jako od strony przegrywającej proces na rzecz powoda kwotę 1.200 złotych, tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego. Obciążeń tych dokonano odpowiednio do części przegranej przez pozwanego. Sąd nie obciążył strony powodowej kosztami procesu w części przegranej, jako podmiotu uprawnionego do otrzymywania środków utrzymania od pozwanego. Na podstawie art. 333 §1 pkt 1 k.p.c., Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności. O klauzuli wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 1082 k.p.c. (pkt 5 wyroku).

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia w części oddalającej powództwo (punkt 2.) oraz w części orzekającej o kosztach zastępstwa procesowego (punkt 4.) złożyła D. P. (2), zarzucając orzeczeniu:

I. Naruszenie następujących przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy:

1. art. 339 k.p.c. poprzez wydanie wyroku zaocznego w sytuacji, gdy Sąd powziął wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy, a zatem obowiązkiem Sądu było przeprowadzenie postępowania dowodowego z urzędu,

2. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż powód nie wykazał, aby:

1) kwota 2.500 zł miesięcznie tytułem alimentów była usprawiedliwiona ze względu na wiek dziecka i strukturę wydatków na nie, podczas gdy powód zaoferował logiczne, wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci zestawienia tychże kosztów, rachunków, wyciągów z konta oraz zeznań matki powoda;

2) matka powoda ponosiła koszty korzystania z comiesięcznych wizyt prywatnej terapii psychologicznej, podczas gdy matka małoletniego zeznała, że terapia taka miała miejsce, a także wykazała zasadność ponoszenia tych kosztów (a zatem potrzebę ich ponoszenia), pozwany okolicznościom tym nie zaprzeczył, a powód zaoferował logiczne, wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci zaświadczenia lekarskiego z dnia 2 marca 2015 roku wystawionego przez specjalistę psychiatrii dzieci i młodzieży p. A. A.;

3. art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a mianowicie poprzez:

1) uznanie przez Sąd zeznań matki powoda za niewiarygodne w przedmiocie zapewnienia synowi prywatnej opieki psychologicznej i uczęszczania z nim na sesje do psychologa, w sytuacji, gdy brak było podstaw, aby kwestionować prawdziwość zeznań matki powoda, tym bardziej, że w razie wątpliwości dowód ten mógł być uzupełniony zeznaniami świadków zgłoszonych w sprawie;

2) uznanie przez Sąd, iż miesięczne utrzymanie powoda wynosi około 1.740 zł i nie wskazanie co składa się na powyższą kwotę, w sytuacji gdy w rzeczywistości kwota ta wynosi około 2.500 zł, wynika z przedstawionego zestawienia i jest ona usprawiedliwiona ze względu na wiek dziecka, a także strukturę wydatków na nie, mimo że powód zaoferował logiczne, wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci rachunków i innych dokumentów oraz zeznań matki;

3) nieuwzględnienie przez Sąd w swoich rozważaniach, kosztów jakie matka małoletniego powoda ponosi z uzyskiwanego przez siebie dochodu na własne utrzymanie, w tym stały zakup niezbędnych lekarstw w kwocie ok. 250 zł,

4. art. 230 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji niezaliczenie przez Sąd, kosztów stałej, cotygodniowej terapii psychologicznej (aktualnie wizyta ok. 120 zł) i miesięcznych wizyt u psychiatry dziecięcego (aktualnie wizyta ok. 160 zł) oraz kosztów terapii farmakologicznej (50 zł miesięcznie) z tym związanych, ponoszonych przez matkę w sytuacji, gdy pozwany nie wypowiedział się co do twierdzeń powoda oraz nie zaprzeczył zasadności poniesienia przez jego matkę ww. wydatków i kosztów, co interpretować należy jako przyznanie przez pozwanego faktu ponoszenia przez matkę powoda wskazanych kosztów, a zasadność tych kosztów została poparta dokumentacją psychologiczną i medyczną oraz opiniami ze szkół,

5. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez:

a) pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazania okoliczności uzasadniających oddalenie przez Sąd wniosku o zasądzenie świadczenia alimentacyjnego, począwszy od dnia 14 lutego 2013 roku, co uniemożliwia kontrolę instancyjną;

b) pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów, które świadczą o poniesionych przez matkę powoda wydatkach na utrzymanie dziecka w okresie od dnia 14 lutego 2013 roku do dnia 4 listopada 2014 roku, które to potrzeby zostały zaspokojone z pożyczek udzielanych przez rodzinę małoletniego i jego matki i pozostających w tym okresie niezaspokojonych potrzebach małoletniego powoda, co spowodowało bezpodstawną odmowę zasądzenia zaległych alimentów w kwotach wskazanych w petitum pozwu;

c) niewskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia w zakresie roszczenia dotyczącego zaległych alimentów począwszy od dnia 14 lutego 2013 roku do dnia 4 listopada 2014 roku, co uniemożliwia kontrolę instancyjną;

II. Naruszenia następujących przepisów prawa materialnego, mające istotny wpływ na wynik sprawy:

1) art. 135 § 2 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy matka powoda czyni osobiste starania o utrzymanie i wychowanie dziecka, posiada niewielki dochód, niewystarczający w pełni nawet na jej własne utrzymanie, a zatem nie uwzględnienie, że nie powinna być obciążona obowiązkiem łożenia na utrzymanie dziecka na poziomie ustalonym przez Sąd, a to pozwany, który w ogóle nie uczestniczy w życiu dziecka, a osiąga znaczne dochody, powinien w całości pokrywać koszty jego utrzymania i wychowania.

2) art. 137 § 2 k.r.o., poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie, że nie zostały zaspokojone potrzeby małoletniego powoda w czasie sprzed wniesienia powództwa, począwszy od dnia 14 lutego 2013 roku, w sytuacji gdy powód wyraźnie wskazywał, że część tych potrzeb pozostała niezaspokojona, a część była zaspokajana ze środków pochodzących z pożyczek udzielanych przez osoby trzecie, w szczególności L. C. (dziadka powoda), a zatem zgodnie z przywołanym przepisem Sąd winien zasądzić powodowi od pozwanego odpowiednią sumę pieniężną celem jej zwrotu pożyczkodawcom;

W oparciu o powyższe zarzuty strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz powoda z kwoty 900 zł do kwoty 2.500 zł, począwszy od 14 lutego 2013 roku do dnia 3 listopada 2014 roku, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk matki małoletniego powoda – D. P. (1), wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dalszej kwoty 1.150 zł tytułem podwyższonych alimentów płatnych do rąk matki małoletniego powoda – D. P. (1), z góry do dnia 10. każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 4 listopada 2014 roku oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się zasadna i przyczyniła się do uchylenia zaskarżonego wyroku w zakresie objętym apelacją oraz przekazania sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że materialnoprawną podstawę żądania małoletniego powoda, stanowi art. 138 k.r.o. Zgodnie z tym przepisem w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, przy czym jeżeli chodzi o podwyższenie alimentów, to przez zmianę stosunków należy rozumieć zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Pamiętać jednak trzeba, że przesłanki te są ze sobą powiązane w tym znaczeniu, że ustalając wysokość alimentów należy wyważyć pomiędzy interesami obu stron, tak aby zasądzone alimenty nie były zbyt niskie w stosunku do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale jednocześnie, aby zobowiązany rzeczywiście był w stanie je uiszczać (art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o.).

W sprawie niniejszej matka powoda oparła swoje żądania na twierdzeniu, że od czasu ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda, jak również poprawiła się sytuacja finansowa pozwanego. Słusznie zatem przyjął Sąd Rejonowy, że badaniu w niniejszym postępowaniu podlegały usprawiedliwione potrzeby małoletniego oraz możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego w okresie od momentu ostatniego ustalenia alimentów (koniec 2007 r.) do chwili wyrokowania niniejszym postępowaniu (art. 316 k.p.c.). W przekonaniu Sądu Okręgowego, Sąd I instancji wprawdzie ustalił zakres potrzeb małoletniego powoda, jednak nie wyjaśnił tych okoliczności w sposób wystarczający, pozwalający na rozstrzygnięcie sprawy. Sąd Rejonowy ustalił bowiem, że usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniego A. P. (1) mieszczą się w kwocie około 1.740 zł miesięcznie przy uwzględnieniu jego potrzeb mieszkaniowych, z tytułu uczęszczania do szkoły, wyżywienia, odzieży, środków czystości, kosztów leczenia, wakacji, rozrywki oraz zabawek, telefonu komórkowego i zajęć dodatkowych. Sąd odmówił doliczenia do kosztów utrzymania małoletniego powoda kosztów prywatnej terapii psychologicznej oraz pozostałych kosztów leczenia, uznając, że matka powoda w żaden sposób nie wykazała, że małoletni został przez nią zapisany na terapię, oraz jakie w rzeczywistości ponosi koszty z tego tytułu. Z takim stanowiskiem Sąd Okręgowy nie może się jednak zgodzić.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie zgromadził wystarczającego materiału dowodowego, który pozwoliłby na rozstrzygnięcie w kwestii kosztów leczenia i terapii małoletniego. Sąd Rejonowy pominął bowiem zawnioskowany w pozwie wniosek o przesłuchanie świadka L. C., na okoliczność sytuacji życiowej, finansowej i zdrowotnej matki powoda. Sąd nie oddalił tego wniosku dowodowego, nie wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przyczyn jego nieprzeprowadzenia, uniemożliwiając tym samym kontrolę odwoławczą swojej decyzji. W tych okolicznościach kwestionowanie braku przeprowadzenia przez Sąd dowodu z zeznań świadka nie wymagało złożenia przez stronę zastrzeżenia do protokołu, gdyż jak już wyżej wyjaśniono, Sąd nie oddalił złożonego w pozwie wniosku o przesłuchanie świadka L. C.. Sąd Rejonowy nie przeprowadził również dowodu z przesłuchania powódki, nawet przesłuchania informacyjnego. Sąd dokonując ustaleń w sprawie poprzestał jedynie na złożonym przez powódkę oświadczeniu na rozprawie w dniu 6 lutego 2015 r. Matka powoda wskazała wprawdzie na rozprawie, iż do tej pory powód nie brał leków od psychiatry, ale nie zostały wyjaśnione przyczyny zaniechania podawania leków. Okoliczność ta tym bardziej wymagała wyjaśnienia, albowiem z zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez specjalistę psychiatrii (...) w dniu 3 lutego 2015 r. wynikało, iż zostało włączone leczenie farmakologiczne. Powód był na wizycie lekarskiej właśnie w dniu 3 lutego 2015r., a zatem 3 dni przed terminem rozprawy, przy czym była to druga wizyta. Sąd pierwszej instancji zaniechując przesłuchania matki powoda nie wyjaśnił zasadniczej wątpliwości związanej z przyjmowaniem leków i w przypadku konieczności ich podawania, kosztów z tym związanych.

Brak było również podstaw bez przeprowadzenia postępowania dowodowego do nieuznania zasadności kosztów konsultacji psychologicznej oraz kosztów opieki psychiatrycznej. Sąd pierwszej instancji zaniechał przeprowadzenia zgłoszonych wniosków dowodowych, w tym wspomnianego wyżej świadka oraz matki powoda, jednocześnie nie uznając twierdzeń matki zawartych w pozwie. Stanowisko to było co najmniej przedwczesne. Do akt sprawy została bowiem dołączona opinia poradni psychologiczno- pedagogicznej z dnia 9 września 2014 r., z której wynika, iż dziecko wymaga konsultacji psychologicznej w celu monitorowania rozwoju, konsultacji u lekarza specjalisty i rozważenia włączenia leczenia farmakologicznego. Tym samym przedmiotem ustaleń Sądu pierwszej instancji powinno być czy dziecko może korzystać z opieki psychiatry w ramach NFZ, czy ilość wizyt jest wystarczająca, czy też koniecznym jest korzystanie z tej opieki również prywatnie i jeżeli tak to jaki jest koszt takich wizyt. W przypadku terapii psychologicznej brak również ustaleń czy powód może korzystać z takiej terapii bezpłatnie czy też zachodzi konieczność opłacania wizyt u psychologa.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach sprawy wydanie wyroku zaocznego i to uwzględniającego żądanie powoda w części na rozprawie w dniu 13 marca 2015 r. było przedwczesne. O ile w niniejszej sprawie zgodnie z normą art. 339 § 1 k.p.c., nastąpiły przesłanki do wydania wyroku zaocznego, skoro pozwany nie brał udziału w postępowaniu (pomimo skutecznego doręczenia mu korespondencji nie stawił się na rozprawie, nie złożył żadnego pisma procesowego), nie mniej jednak wydanie wyroku winno nastąpić dopiero po dostatecznym wyjaśnieniu wszystkich okoliczności sprawy. Na podstawie art. 339 § 2 k.p.c., w wypadku wydania wyroku zaocznego, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Utrwalony w judykaturze i niekwestionowany w nauce jest pogląd, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest, zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialno prawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 marca 1996r., sygn. I CRN 26/96, oraz z dnia 6 czerwca 1997r., sygn. I CKU 87/97). W sprawie niniejszej Sąd Rejonowy nie tylko nie przyjął za prawdziwych twierdzeń matki powoda na okoliczność usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, ale też nie przeprowadził niezbędnego postępowania dowodowego celem prawidłowego ustalenia zakresu tych potrzeb. W tej sytuacji Sąd I instancji miał wszelkie uprawnienia do badania zasadności zgłoszonego roszczenia przez powoda, pomimo formalnego (milczącego) nie kwestionowania ich przez pozwanego. Przy rozpoznaniu sprawy umknęło bowiem uwadze Sądu Rejonowego, że powództwo dotyczy alimentów, co obowiązywało go do podejmowania z urzędu czynności, w celu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Istotą postępowania o alimenty jest rozpoznanie sprawy w zgodzie z dobrem dziecka, któremu należą się środki

utrzymania i wychowania od obojga rodziców. Sąd Rejonowy prowadzący zatem niniejsze postępowanie, winien był wobec nieuznania twierdzeń matki powoda ustalić w sposób nie budzący wątpliwości oraz wyczerpujący, zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, aktualnych na czas prowadzenia postępowania. Jak już wyżej wskazano, możliwe było w tym celu, przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka L. C. oraz z przesłuchania samej matki powoda, zwłaszcza w kontekście przedłożonych na rozprawie w dniu 6 lutego 2015 r. dokumentów co do stanu zdrowia małoletniego powoda.

Konkludując, w ocenie Sądu odwoławczego ocena potrzeb uprawnionego do alimentacji jest niewystarczająca i wymyka się spod kontroli instancyjnej. Sąd Rejonowy bezpodstawnie ograniczył postępowanie dowodowe dotyczące okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz nie będących podstawą jego stanowiska strony powodowej w sprawie, w następstwie czego doszło do nie rozpoznania istoty sprawy.

Trafny okazał się również zarzut apelującej co do naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 328 § 2 k.p.c. Naruszenie przepisu określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku, może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera merytoryczna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie je ocenie instancyjnej. Wytknięcie wadliwego sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia może okazać się zasadne wówczas, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wymienionych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej. Nie stanowi on, więc właściwej płaszczyzny do krytyki trafności przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku ustaleń faktycznych, ani ich oceny prawnej (zob. wyroki SN z dnia: 17 marca 2006 r., I CSK 63/2005 oraz z dnia 20 lutego 2008 r., II CSK 449/07). Tego rodzaju sytuacja zachodzi w sprawie niniejszej. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie wypowiedział się w ogóle w zakresie roszczenia powoda co do żądania zasądzenia na jego rzecz świadczenia alimentacyjnego, począwszy od dnia 14 lutego 2013 roku, pomimo iż w części ustaleń odnoszących się do stanu faktycznego stwierdził, że matka powoda zaciągała pożyczki od swojego ojca na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda. Z sentencji orzeczenia niezbitnie wynika, iż żądanie to nie zostało uwzględnione, natomiast brak jakiegokolwiek uzasadnienia takiej decyzji Sądu Rejonowego, uniemożliwia dokonanie jej kontroli przez Sąd Odwoławczy. Braki w uzasadnieniu uniemożliwiają odczytanie motywów rozstrzygnięcia są wystarczającym powodem uchylecia werdyktu i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Sąd Okręgowy jest nie tylko Sądem kontrolnym, lecz także merytorycznym, może prowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe i czynić dodatkowe ustalenia. Nie oznacza to natomiast, że jest zobligowany do zastępowania w orzekaniu Sądu Rejonowego, bo do tego sprowadzałaby się jego rola w omawianej sprawie. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji winien w szczególności odnieść się do przelewów na rachunek matki powoda od jej ojca L. C. tj. kwoty 2.000 zł w dniu 3 września 2014 r., kwoty 2.000 zł w dniu 3 października 2014 r., kwoty 700 zł w dniu 6 października 2014 r. Przelewy te zawierają zapis, iż były to pożyczki, a miały miejsce przed wniesieniem powództwa w dniu 3 listopada 2014 r. Dalsze przelewy miały miejsce już po złożeniu pozwu o podwyższenie alimentów. Koniecznym będzie zatem ustalenie, jaki charakter miały te pożyczki, a w szczególności na jaki cel zostały zaciągnięte, w szczególności czy również na potrzeby małoletniego powoda.

Podsumowując, w tych warunkach Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości co do tego, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, w związku z czym zaskarżony wyrok należało uchylić w zaskarżonej części tj. w punktach 2. oraz 4. w tym zakresie przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu na podstawie artykułu 386 § 4 k.p.c.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji winien uczynić przedmiotem swych ustaleń zmiany jakie nastąpiły w sytuacji matki powoda, która po zakończeniu okresu pobierania zasiłku rehabilitacyjnego zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna oraz zbadać jej aktualną sytuację zawodową. Ponadto winien mieć na uwadze, iż pismem z dnia 8 września 2015 r. matka powoda zawiadomiła Sąd o zmianie adresu korespondencyjnego. Koniecznym będzie zatem ustalenie czy nastąpiła zmiana miejsca zamieszkania, a jeżeli tak to czy ma to wpływ na koszty utrzymania powoda. Ponadto poczyni wyczerpujące ustalenia odnoszące się do sytuacji uprawnionego do alimentacji, w szczególności co do zakresu zalecanej terapii dla małoletniego, miesięcznych dawek lekarstw zalecanych małoletniemu i ich kosztów. Ustali także, czy małoletni ucześnie na terapię oraz jakie z tego

tytułu koszty ponosi matka powoda. Sąd dokona niezbędnych ustaleń co do tego, czy małoletni ma możliwość do odbywania terapii w zaleconych przez lekarza ilości w ramach publicznej opieki zdrowotnej. Sąd przeprowadzi również dowód z przedstawionych przez matkę powoda dokumentów na okoliczność jego stanu zdrowia, przedstawionych w toku całego postępowania. W kwestii żądania powoda zasądzenia alimentów od dnia 14 lutego 2013 roku, Sąd ustali zgodnie z normą art. 137 § 2 k.r.o., czy w okresie czasu sprzed wytoczenia powództwa o alimenty pozostawały jakieś niezaspokojone potrzeby małoletniego oraz czy istnieją zaciągnięte przez matkę powoda zobowiązania względem osoby trzeciej na pokrycie potrzeb uprawnionego oraz w jakiej wysokości. Matka powoda wskazywała, że na pokrycie potrzeb małoletniego zaciągnęła pożyczki u ojca, zatem Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien dopuścić na tę okoliczność dowód z dokumentów w postaci przelewów z rachunku L. C., dowód z zeznań świadka L. C. oraz dowód z przesłuchania matki powoda.

Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy weźmie pod uwagę aktualny stan sprawy i uwzględni zmianę okoliczności sprawy zaistniałą po wydaniu orzeczenia pierwszo-instancyjnego oraz przeprowadzi dowód z dokumentów przedstawionych przez stronę dowodową po wydaniu wyroku Sądu Rejonowego.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie artykułu 108 § 2 k.p.c., pozostawiając Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach.

/-/ Brygida Łagodzińska /-/ Arleta Lewandowska /-/ Paweł Soliński